

1¹/₂ til 2 Mil i Timen vil desuden ikke kunne foraaarsage mere Mlemepe end den, en Mand, der triller paa en Vei med en Hjulbør, vil kunne foraaarsage. Med Hensyn til Ingenieur-officerens Bemærkninger om Eneretten, da har dette alene Hensyn til mulige Forbedringer ved Maskinen. Jeg mener imidlertid, at det vil være let at foraaarsage, at saadanne Forbedringer komme det Offentlige tilgode, idet man kun behøver at indføre en Bestemmelse om, at Entreprenuren var pligtig til at indføre i sin Maskine saadanne eventuelle Forbedringer. Med Hensyn til, hvorledes man skulde forstaae den Bemærkning, som Ingeniuren var kommen med, hvor han brugte Ordet „Tryghed“, som han anvendte paa Locomotiverne i det Hele, da har den ærede Ordfører heller ikke opfattet mig i saa Henseende, idet jeg viste, at det alene kunde have Hensyn til Rentabiliteten og ikke til nogen- somhelst Fare for det Offentlige.

M. P. Bruun: Jeg tillod mig før at høre, at for mig er Forstaaelsen af § 1 temmelig klar, og at det kun var en Meningsyttring af en Mand, som jeg ansaae for competent, der havde vakt Tvivl hos mig. Jeg kan ikke nægte, at efter den høitærede Ministers Udtalelse er denne Tvivl endnu tilstede. Ministeren tilføiede nemlig til Ordet „Eneret“ „med dertil indrettede Vogne“. Naar det tilføies i Lovudkastet, foregaaer der en Forandring dermed. Spørgsmaalet synes mig at stille sig bestemt saaledes: Er det Stykke Vei eller Gade, der udlægges til Spor, til Brug for Andre end dem, der have Eneretten? Der vil ikke let blive Spørgsmaal derom, forsaavidt der er Tale om Benyttelsen af det egentlige Spor; thi man kan vel ikke godt have andre Vogne, der kunne benytte Sporet, end dem, der særlig ere indrettede dertil. Jeg skal lade det være uafgjort. Rummet imellem Sporene kan imidlertid befares af andre Vogne, og det er for mig tvivlsomt, om ikke Lovudkastet, som det nu er affattet, borttager Retten dertil, idet der staaer: „med Eneret til saadanne Sporveies Benyttelse“. Det maa vel forstaaes saaledes, at man ikke har Lov til med andre Vogne at fare paa disse Spor; thi ellers er det ingen

Eneret. Jeg troer imidlertid, at dette Spørgsmaal maa klares, inden Loven vedtages.

Indenrigsministeren: Jeg har ikke udtalt andet end min Opfattelse, og den gaaer ud paa, at det Veistykke, der indrømmes til Sporenes Nedlæggelse, ikke derved gaaer over i privat Eie, og at omvendt den, der nedlægger Sporene, har Eneret til deres Benyttelse, og dertil hører ikke, om En kunde gjøre det Kunststykke, med en sædvanlig Vogn at lade det ene Hjul løbe hen ad Skinnerne, men dertil hører særlig indrettede Vogne.

Ordføreren: Det har jo ikke kunnet være Fleertallets Hensigt at ville tilbagetrække Foranstaltninger, der maatte ansees for virkelige Fremskridt. I den Henseende troer jeg, at vi have den samme Syer for, at Fædrelandet kan gaae frem, som den høitærede Minister; men jeg troer, at vi ikke ere særlig anviste til at gaae forud i denne Sag, men at det snarere maa ventes af England, og naar man der, hvor man har opfundet Maskinerne, ikke hidtil drifter sig til at anvende dem i stort Omfang, kommer det mig at være et Fingerpeg for os om, at de endnu ikke ere meget praktisk anvendelige. Den Omstændighed, der er anført af Mindretallet, at der er saamange Jernbaner i England, kan ikke være Skyld heri; thi Jernbanerne forlange Joder, og den Omstændighed, at der i et Land er mange Jernbaner, er efter min Mening en Grund mere til at sætte forøgede Befordringsstræfter i Bevægelse. Jeg anseer naturligviis ikke vore Heste for at være af en saadan Bestaaffenhed, at der ikke findes lignende andre Steder; men Heste ere jo, som bekendt, af forskjellig Temperament. Postheste ville muligt gaae forbi et Locomotiv, men de Heste, man oftest møder paa vore Veie, ville neppe finde sig deri.

Brock: En æret Landstingsmand har ytret, at han fandt det vanskeligt, naar Afgjørelsen beroede paa en speciel Sagkundskab, da at stemme imod et Lovudkast, der var fremkommet fra Regjeringen, støttet paa saadan speciel Sagkundskab. Jeg indordner mig under